

בהתו בروسיה, בכל אשר עשה שם, רצתה תמיד להוכיח שהיהודים אינם פחדים. הצעין באומץ לב מיוחד ובתכונות תרומיות אחרות. כשהגיע אלינו היה כבן ארבעים, אחרי פעילות ציונית, אידיאולוגית ואירוגנית רבה וחשובה.

כאשר החליט להשאר בגליל,לקח מיד אחריות על כל ארבעת היישובים (נוטרו בעצם רק שלושה). ערך ביקורים בכל יישוב, ראה את הצרכים הדחופים. מיד עם בואו יצא לחמאра הנטושה (או קרה המקרה עם שוד הבנדיס), וביקר במטולה. אני זכר אותו כאדם גבורה ויפה תואר. היה נכנס אליו לדון בענייני הבטחון השוטף של מטולה.

אימן אנשים בשימוש בשוק. שפטו של טרומפלדור הייתה רוסית טובה, ועברית לא טובה יותר. היו אפילו חוקרים מהဟברית שלו.

טרומפלדור דרש מהמוסדות במכתבים תכופים ודוחפים משלוח אנשים לתגברות. דרש חמישים עד מאה איש להגנת מטולה ומיספר קטן יותר להגנת כפר גלעדי ותל-חי.¹⁵

כפר גלעדי וגם תל-חי כללו חצר קטנה סגורה עם כמה מבנים. מטולה, רחוב ארוך עם בתים וחצרות רבים, ההגנה עליה הייתה קשה יותר.

הקריאות שזעקו לעזרה באו יחד עם הוויכוח שניטש אז בארץ, האם יש טעם והאם יש אפשרות המשיך ולהחזיק ביישובים אלה (ידעו שז'יבוטינסקי היה מראשי המתנגדים להמשך המאבק).

لنמצאים במקום היה רצון עז להמשיך ולעמוד בקשימים. עמנואל ואני נמנינו עליהם, למרות שב"י אדר לא היוו שם, במקרה. המשפחות כבר לא היו באיזור, הנשארים, כולם אנשים עיריים, והמתנדבים שהצטרפו, מטרתם הייתה להחזיק בנקודות אלה. ביום נפילת תל-חי הייתה באילת השחר הקבוצה בת 30 איש בדרכה לצפון.

טרומפלדור היה ברור, שבלא הנהגה הכל يتפזר, כפי שאכן קרה מאוחר יותר. לנוכח באיזור (כאמור, מלכתחילה נשלח לבדיקת המצב בלבד).

כפר גלעדי לא הותקפה הרבה. היו כמה מקרים שוד, היו יריות. מקרה אחד זכור לי כאשר יעקב יעקובסון ואני שמענו יריות ויצאנו לכפר גלעדי, כהריגלן אז. אנשי כפר גלעדי ביקשו מאייתנו שנבדוק אם הבדואים עודם נמצאים בשטח.

הבדואים שכבו מצד המזרון, ניכרים גדולים הם לא היו, וירו לכיוון כפר גלעדי באוויר, אפילו לא ניסו להתקרב.